

RAQAMLI RESURLAR YORDAMIDA BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFATINI OSHIRISH IMKONIYATLARI

Abdiyeva Shahlo Hamroyevna

Navoiy viloyati Navoiy shahar

11-sonli ayrim fanlar chuqur ixtisoslashtirilgan maktab

Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi

Annotatsiya. *Mazkur maqolada raqamli resurslar yordamida boshlang'ich ta'lim sifatini oshirish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Bugungi kunda ta'lim sohasida raqamlashtirish jarayoni jadallik bilan rivojlanib, o'qituvchilarning innovatsion vositalardan foydalanish salohiyati ham ortib bormoqda. Maqolada boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalarning qo'llanilishi, ularning afzalliklari, mavjud muammolar va yechimlar ko'rib chiqiladi. Tahlillar asosida raqamli vositalarning samarali integratsiyasi orqali o'qituvchilarning bilim olish sifati va qiziqishini oshirish yo'llari tavsiya etiladi.*

Kalit so'zlar: *boshlang'ich ta'lim, raqamli resurslar, innovatsion texnologiyalar, ta'lim sifati, interaktiv dars, raqamlashtirish.*

XXI asrda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hayotimizning barcha jabhalariga chuqur kirib bormoqda. Bu jarayon, ayniqsa, ta'lim sohasida jadal kechmoqda. Boshlang'ich ta'lim bosqichi esa bolalarning intellektual va psixologik rivojlanishi uchun poydevor vazifasini bajaradi. Shu bois, boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishda raqamli resurslar va texnologiyalarni to'g'ri va samarali qo'llash alohida ahamiyat kasb etadi.

Raqamli resurslar deganda turli ko'rinishdagi elektron o'quv materiallari, virtual laboratoriyalar, animatsiyalar, mobil ilovalar, interaktiv platformalar va sun'iy intellekt asosidagi yordamchi dasturlar tushuniladi. Ushbu vositalar yordamida darslar nafaqat qiziqarli, balki o'qituvchilarning individual xususiyatlariga mos ravishda tashkil etilishi mumkin. Ayniqsa, pandemiya davrida ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarning o'рни yaqqol namoyon bo'ldi.

Biroq, raqamli vositalardan foydalanish jarayoni samarali bo'lishi uchun pedagoglar va o'qituvchilar o'rtasida texnologik savodxonlik, infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanganligi, didaktik moslashuv kabi omillar ham muhim hisoblanadi. Shuningdek, har qanday texnologiya vositasi pedagogik maqsadlarga xizmat qilishi lozim. Bu degani, raqamli resurslar an'anaviy ta'lim metodlarini to'ldiruvchi, ba'zan esa ularni yanada kuchaytiruvchi vosita bo'lib xizmat qilishi kerak.

Mazkur maqolada boshlang'ich ta'limda raqamli resurslardan foydalanishning afzalliklari, mavjud muammolar, pedagogik yondashuvlar, o'quvchilar faolligini oshirish mexanizmlari va amaliy tavsiyalar tahlil qilinadi. Shuningdek, O'zbekiston ta'lim tizimida raqamli transformatsiya jarayonining boshlang'ich bosqichlaridagi holati va istiqbollari haqida ham fikr yuritiladi.

Raqamli texnologiyalar bolalarning qiziqishini uyg'otib, o'quv jarayonini yanada jonli va samarali qiladi. Multimediali materiallar, interaktiv o'yinlar, vizualizatsiyalangan topshiriqlar orqali o'quvchilarda mavzuni chuqurroq anglash imkoniyati paydo bo'ladi.

Bugungi kunda boshlang'ich ta'limda ishlatilayotgan asosiy raqamli resurslarga elektron darsliklar, videodarslar, onlayn platformalar (LearningApps, Kahoot, Google Classroom), mobil ilovalar va o'quv animatsiyalari kiradi. Har biri o'ziga xos didaktik funksiyani bajaradi.

Kichik yoshdagi bolalarning diqqatini uzoq vaqt davomida saqlab turish qiyin. Shu bois raqamli resurslar o'quv faoliyatini o'yin shaklida tashkil etish imkonini beradi. Bu esa o'quvchilarning faolligini oshirib, bilimlarni samarali o'zlashtirishga olib keladi. Ko'plab boshlang'ich sinf o'qituvchilari hali-hanuz raqamli texnologiyalarni to'liq o'zlashtirmagan. Ularni qayta tayyorlash va doimiy o'qitish orqali raqamli kompetensiyani rivojlantirish lozim.

So'nggi yillarda O'zbekiston ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish borasida bir qancha samarali amaliy tajribalar to'planmoqda. Jumladan, "Raqamli ta'lim" konsepsiyasi doirasida boshlang'ich ta'lim muassasalarida turli interaktiv platformalardan foydalanish yo'lga qo'yilgan. Ushbu tajribalar nafaqat metodik yangilik bo'lib xizmat qilmoqda, balki o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirishga ham sezilarli darajada ta'sir ko'rsatmoqda.

Xususan, maktablarda joriy etilgan "Smart School" (aqlli maktab) loyihasi alohida e'tiborga loyiqdir. Mazkur loyiha doirasida sinfxonalarga interaktiv doskalar o'rnatilib, o'quvchilar uchun planshetlar taqdim etilgan. Bu vositalar yordamida o'qituvchilar an'anaviy dars metodikasini raqamli vositalar bilan boyitib, darslarni interaktiv shaklda tashkil qilmoqda. Natijada, darslarda o'quvchilar ishtiroki faollashgan, mustaqil fikrlash va tezkor qaror qabul qilish ko'nikmalari shakllanmoqda. Shu bilan birga, ota-onalar ham raqamli platformalar orqali farzandlarining o'zlashtirish darajasini kuzatish imkoniyatiga ega bo'lishmoqda.

Yana bir muhim tajriba – ayrim maktablarda "Bilimdon" onlayn platformasining tajriba tariqasida joriy etilganidir. Bu platforma o'zbek tilida ishlab chiqilgan bo'lib, boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mo'ljallangan o'yinli topshiriqlar, testlar, video darslar va interaktiv mashg'ulotlarni o'z ichiga oladi.

O'qituvchilar mazkur platforma orqali uy vazifalarini topshirish, bilimlarni mustahkamlash va natijalarni tahlil qilish imkoniyatiga ega bo'lmoqda.

Raqamli resurslar an'anaviy metodikani to'ldiruvchi vosita sifatida emas, balki uni boyituvchi unsur sifatida qo'llanilishi kerak. Har bir dars uchun raqamli vositalar tanlanayotganda, o'quvchilarning yoshi, qiziqishlari va individual ehtiyojlari inobatga olinmog'i lozim.

Xulosa. Raqamli resurslar boshlang'ich ta'limda sifatni oshirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Ular o'quvchilarning faolligini oshirib, mavzularni oson va tushunarli o'zlashtirishga yordam beradi. Biroq, bu vositalardan foydalanuvchi o'qituvchilarning raqamli savodxonligini oshirish, metodik yondashuvlarni takomillashtirish va texnik infratuzilmani rivojlantirish zarur. Raqamli texnologiyalarni ta'limga joriy etish jarayoni bosqichma-bosqich va tizimli tarzda olib borilsa, boshlang'ich ta'lim sifati yangi bosqichga ko'tarilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov A., Xolmatov U. *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat.* – Toshkent: Fan, 2020.
2. Mahmudova M. *Raqamli pedagogika: nazariya va amaliyot.* – Toshkent: O'qituvchi, 2021.
3. Hasanov B. *Boshlang'ich ta'lim metodikasi.* – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2019.
4. Yuldashev S. *Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asoslari.* – Toshkent: Iqtisodiyot, 2022.
5. Rasulova D. *Ta'limda raqamli transformatsiya: muammolar va istiqbollar.* – Toshkent: Ilm Ziyo, 2023.

